

Onderwerp

Gebiedsbijeenkomsten Vitaal Platteland

Doel van deze mededeling:

Terugkoppeling van de resultaten van de gebiedsbijeenkomsten Vitaal Platteland.

Toezegging/motie/amendement:

Zoals besproken bij de behandeling van de Startnotitie Vitaal Platteland (nr. 1582923, 16 april 2014)

Inleiding:

De Agenda Vitaal Platteland wordt opgesteld door een aantal stappen te nemen zoals is beschreven in de Startnotitie. Een belangrijke stap is het ophalen van ideeën en meningen van stakeholders. Hiertoe zijn gebiedsbijeenkomsten georganiseerd. Daarbij waren organisaties aanwezig als gemeenten, LTO, waterschap, terreinbeheerders, dorpsbelangen en ondernemers.

Mededeling:

In de bijgevoegde Spilterrapportage staan de resultaten van de gebiedsbijeenkomsten die zijn gehouden op 19 juni en 1 juli 2014 en van de online enquête die daaraan vooraf ging.

Het vervolg

Aan de hand van de resultaten van dit rapport wordt de komende maanden een concept agenda opgesteld. Op 2 oktober wordt opnieuw een gebiedsbijeenkomst georganiseerd, waarin de concept agenda wordt besproken. Op 8 oktober wordt de concept agenda gepresenteerd in een beeldvormende ronde in de Commissie Ruimte & Leefomgeving. Besluitvorming is voorzien middels een Oordeelsvormende ronde op 3 december en de Statenvergadering op 17 december 2014.

Ter inzage in de leeskamer

N.v.t.

Verdere informatie

De bijlagen van het Spilterrapport zijn vanwege de omvang niet bij deze mededeling gevoegd, deze kunt u bekijken via www.flevoland.nl/vitaalplatteland

Registratienummer

1630363

Datum

8 juli 2014

Auteur

ir. M. Griffioen

Afdeling/Bureau

RM

Openbaarheid

Passief openbaar

Portefeuillehouder

Gijsberts, A.

Ter kennisname aan PS en burgerleden

PROVINCIE FLEVOLAND

Spilter[®]

Spilterrapportage

Vitaal Platteland

Almere, 3 juli 2014

Inhoudsopgave

1	Inleiding	3
2	Inbreng van stakeholders	4
2.1	THEMA 1: Ontwikkeling van agrarische sector	4
2.2	THEMA 2: Leefbaarheid in relatie tot ruimtelijk economische vraagstukken	6
2.3	THEMA 3: Behoud van kwaliteiten Flevoland	8
2.4	THEMA 4: Visie op landbouwstructuur	10
2.5	THEMA 5: Vrijkomende erven	12
2.6	THEMA 6: Ruimtelijke inpassing en ontwikkelingen van duurzame energie	15
2.7	THEMA 7: Toekomst van toerisme en recreatie	16

BIJLAGEN;

1. Resultaten enquête
2. Presentatie gebiedsbijeenkomsten
3. Resultaten gebiedsbijeenkomst 19 juni 2014
4. Resultaten gebiedsbijeenkomst 1 juli 2014
5. Resultaten enquête, gegroepeerd per registratiegroep

1 Inleiding

Een vitaal en aantrekkelijk landelijk gebied waar het goed leven, werken en recreëren is. Dat is kort gezegd het doel wat de Provincie Flevoland voor ogen heeft.

Daarom wordt in 2014 een agenderende visie, de Agenda Vitaal Platteland, opgesteld.

De agenderende visie wordt gebaseerd op een inventarisatie welke ontwikkelingen zich voordoen. Op basis van de Agenda kan de provincie het huidige beleid (de vigerende beleidskaders vastgelegd in het Omgevingsplan Flevoland 2006 en in onderliggend beleid) in de volgende Statenperiode actualiseren.

Het proces om te komen tot een agenda is verdeeld in een vijftal stappen. De tweede betreft de gebiedsbijeenkomsten. Om het maximale resultaat te behalen uit deze stap is ervoor gekozen om de uiteindelijke bijeenkomsten vooraf te laten gaan door een online enquête waarin veel inhoudelijke meningen al werden verzameld. De gebiedsbijeenkomsten waren in de vorm van Versnellingskamers. Het doel was om de zienswijze van relevante stakeholders maximaal te betrekken in de besluitvorming bij het opstellen van de agenda Vitaal Platteland. Om de voorbereiding zo gedegen mogelijk plaats te laten vinden, is intensief samengewerkt met het projectkernteam van de provincie en verantwoordelijke Gedeputeerde om zo de doelen van het proces, de aanpak en resultaatrichting te formuleren. Deze mensen vormden tevens gedurende het proces het aanspreekpunt voor inhoudelijke vragen.

Het resultaat van deze aanpak was een selectie van 7 thema's waarbij per thema de belangrijkste vraagstukken, de uitdagingen, de couleur locale waarmee rekening gehouden dient te worden en de rol van de provincie zijn uitgewerkt. Hierbij dient opgemerkt te worden dat niet iedere partij en/of gemeente zich zal herkennen in alle aspecten.

Naast de concrete resultaten heeft deze aanpak ook de volgende belangrijke aspecten opgeleverd.

- De stakeholders hebben expliciet gemaakt wat er impliciet leeft aangaande de thema's
- Stakeholders verspreid over organisaties en de regio is een podium geboden om in gesprek te gaan met elkaar betreffende dit onderwerp
- Er is kennis gedeeld, men heeft geleerd van elkaar
- Alle ideeën, meningen, gevoeligheden, stellingen, et cetera van deze stap zijn digitaal verankerd en kunnen altijd weer als naslagwerk gebruikt worden.

Aan de hand van de resultaten van dit rapport en op basis van alle individuele gesprekken zal de provincie een eerste concept agenda opstellen welke in oktober van dit jaar in een tweede ronde van gebiedsbijeenkomsten verder ingevuld wordt.

Dit rapport is als volgt opgebouwd. Na deze inleiding volgt een puntsgewijze opsomming van alle aspecten per thema die zijn ingebracht door de stakeholders. In de bijlagen staat eerst de rapportage van de online enquête, vervolgens de presentatie die gegeven is op de gebiedsbijeenkomsten en daarop volgend een integraal verslag van de gebiedsbijeenkomsten op 19 juni te Nagele en op 1 juli te Lelystad waarin alle ideeën en meningen worden benoemd. Het verslag eindigt met een aantal foto's die gedurende het proces zijn genomen.

2 Inbreng van stakeholders

2.1 Inbreng van stakeholders, THEMA 1: Ontwikkeling van agrarische sector

Onderzoek en/of mening vormen

Strategische vraagstukken

- Welke ontwikkelingen willen we stimuleren en welke juist afhouden. Zien we intensieve veehouderij zitten en tegen welke condities, willen we Flevoland agrarisch houden of laten we de ontwikkelingen vrij en zodat het over x jaar een heel ander gebied kan zijn.
- Vaststellen of Flevoland de gehele agrarische keten wil faciliteren. "Van klei tot klant."
- Afweging maken tussen: Economie korte of lange termijn, RO, Duurzaamheid.
- Willen wij nog meer nieuwe natuur ontwikkelen in Flevoland. (naast de opgave voor Natura 2000)
- Moet ook de melkveehouderij worden gezien als intensieve veehouderij.

Tactische vraagstukken

- Willen we ons in Flevoland op landbouwgebied ergens in specialiseren? c.q. ergens in profileren? En wat hebben we daar dan voor over?
- Waar zit het Break even point (met betrekking tot hectares) voor de huidige agrariër in grove lijnen en hoe groot moeten de bijbehorende erven dan zijn.
- Vereist een vitaal platteland ook het stimuleren van, en investeren in, onderwijs
- Mogelijkheden van integratie van landbouw en natuur.
- Hoe regels vormgeven zodat ze flexibel meebuigen met de vraag en de groei en intensiteit van de landbouw, in de schaalvergroting.
- Zich heroriënteren op de vraag wat van provinciaal belang is. Het stedelijk gebied is des gemeentes en het buitengebied is te sterk des provincies.
- Keuze maken in volgorde van belangen (bijv. vind je erfgoed heel belangrijk, geen leegstand agrarische erven kijk dan ruim naar invullingsmogelijkheden, buiten (landelijke kaders))

Operationele vraagstukken

- Hoeveel ontwikkelingsruimte is er nog met het PAS? En heeft het PAS invloed op reeds bestaande ontwikkelingsruimte
- Moet de provincie weidegang stimuleren
- Wat heeft toekomst van het vliegveld voor invloed op de landbouw (deposito) en in het bijzonder voor de biologische landbouw
- Wanneer wordt intensieve veehouderij ongewenst. Waar ligt de grens. En op welke criteria moet dat plaatsvinden. (aantal stuk vee, aantal hectares land, etc.)
- Vaststellen over het wel of niet betrekken van de markt bij de invulling van dit thema.
- De wijze van faciliteren van agrarische sector door provincie zodat er ontwikkelingsruimte blijft
- Werkwijze kennisvergaring en zo de economische belangen van landbouwbedrijven te betrekken in visie

Trends en economische ontwikkelingen

- Om mee te kunnen gaan in duurzame ontwikkeling, zorgvuldigheid en kwaliteit is uitbreiding noodzakelijk. (Investeren kost veel geld en de enige manier om te kunnen overleven is "massa is kassa")
- De groei van Schiphol en het aanmerken van Lelystad als tweede luchthaven van Nederland.
- Flevoland als toevluchtsoord voor intensieve veehouderij uit het 'zuiden' en 'oosten' door de geboden ontwikkelingsruimte.

Couleur locale*Flora en Fauna*

- Openheid en weidsheid in het landschap, de groenstructuur, laanbeplanting en erfsingels.
- Het unieke landbouwgebied van de Noordoostpolder.
- De 'wet dieren' en de Oostvaardersplassen.

Karakteristieken provincie

- De bereikbaarheid/passende wegen. (i.v.m. onderhoud/veiligheid)

Conditionering

- Bodemdaling zoute kwel, voldoende beschikbaar zoetwater en de klimaatverandering.
- De PAS/stikstofproblematiek! Bepalend voor de ontwikkelruimte van activiteiten.
- Daling van het organisch stofgehalte.

Rapporten en feiten

- Uitgaan van het feit dat de agrarische sector hoofdthema is in gemeente (NOP) en de vastgestelde structuurvisie van de gemeente NOP.
- Schaalvergroting is nodig om op termijn voldoende inkomen/rendement te genereren.
- Hoge grondprijzen waarmee ondernemers geconfronteerd worden bij het pachten van gronden.

Werkzaamheden provincie*Verantwoordelijk voor*

- Afkaderen van gebieden waar biologische landbouw toegestaan wordt in plaats van de gangbare traditionele werkwijze.

Regie voeren/coördineren

- Het waterdossier: niet alleen het reguleren van de waterafvoer maar ook de waterkwaliteit.
- Borgen van de Flevolandse kwaliteiten. (cultuurhistorie, archeologie, landschap en natuur)
- Stimuleren van de werkgelegenheid op het platteland.
- Diversiteit op het platteland waarborgen.

Participerend

- Bestemming vrijkomende erven.
- Maatvoering van intensieve veehouderij.

Promotor

- Flevoland als de provincie voor voedselproductie. Bijvoorbeeld: Emmeloord Potato City.
- Stimulerende rol ten aanzien van de biologische landbouw.

2.2 Inbreng van stakeholders, THEMA 2: Leefbaarheid in relatie tot ruimtelijk economische vraagstukken

Onderzoek en/of mening vormen

Strategische vraagstukken

- Welke rol ziet de provincie voor zich zelf weggelegd bij het leefbaar houden van het platteland?
- Hoe ziet de provincie haar rol bij de ontwikkeling van zorgboerderijen? (subsidie, ruimtelijke mogelijkheden)

Tactische vraagstukken

- Proces van schaalvergroting: In hoeverre levert begrenzen van de schaal van bedrijven economisch voordeel voor de regio op en wanneer is de grens van schaalvoordelen bereikt.
- De komst van arbeidsmigranten kan een kans zijn voor de leefbaarheid in de dorpen: hoe zorg je voor verbinding en integratie? Willen we grenzen stellen aan de huisvesting van arbeidsmigranten of moet de provincie er überhaupt een rol in spelen. Moeten arbeidsmigranten op het platteland worden gehuisvest of (ook) in de kernen/steden.
- Is de leefbaarheidsproblematiek op het platteland sec iets van de kleinere gemeenten of speelt dit ook in de grotere gemeenten?

Operationele vraagstukken

- Huidige impact van de landbouw op dit gebied. Belangrijkheid landbouw voor economie (nu 13 %)
- Impact van niet-agrarische activiteiten op ontwikkelingsmogelijkheden agrarische bedrijven.
- Impact van het concentreren van ketenverlenging op bedrijventerrein voor de leefbaarheid in de dorpen.
- Het versterken van de bestaande agrarische activiteiten door de nieuwe activiteiten in het buitengebied.
- De problematiek rondom arbeidsmigranten in het huidige en toekomstige Flevoland in relatie tot leefbaarheid, zowel in de kernen als voor de migranten zelf.

Trends en economische ontwikkelingen

- Vroeger waren gezinnen met 10 kinderen geen uitzondering. Nu wonen er twee mensen op een boerderij en is er sprake van vergrijzing. Dit proces zal nog verder doorgaan.
- Er is nog steeds sprake van een forse uitgaande pendel waardoor er overdag bepaalde generaties ondervertegenwoordigd zijn die als ze dichter bij huis werkten meer zorgtaken hadden kunnen invullen.
- De werkgelegenheid in de landbouw neemt af als gevolg van schaalvergroting en mechanisatie in de agrarische sector.
- De bevolkingsgroei in de Noordoostpolder is gestabiliseerd waar er in de andere gemeenten nog steeds sprake is van (lichte) groei.
- De schaalvergroting leidt ertoe dat er nog maar enkele bedrijven over blijven en dat zijn geen gezinsbedrijven maar megabedrijven. Dit betekent ook minder koopkracht wat gevolgen heeft voor de voorzieningenstructuur in de kernen.
- Het behoud van alle kernen staat onder druk. Bijvoorbeeld de problematiek in Noordoost-Groningen kan zich ook in Flevoland voordoen.
- Toename noodzaak inzet arbeidsmigranten.

Couleur locale*Karakteristieken provincie*

- Schaalverschil tussen Noordoostpolder en Zuidelijk Flevoland (bv: aantal en omvang vrijkomende erven)
- De stedenbouwkundige opzet van het platteland leent zich niet goed voor een fijnmazige ontsluiting met openbaar vervoer.
- Verschil tussen gemeenten. (bijv. groei/krimp bevolking)

Rapporten en feiten

- Nu al leegstand op het industrieterrein en in de winkelstraten. Vertrek van agrarische ketenbedrijven.
- De Wet plattelandswoningen biedt mogelijkheden voor het verminderen van spanningen met burgerwoningen in een agrarisch productiegebied.

Werkzaamheden provincie*Regie voeren/coördineren*

- De regionale verdeling van nevenactiviteiten. (voorkomen van "overaanbod")
- De agrarische kwaliteiten als handelsmerk van Flevoland blijven bewaken en stimuleren.

Participerend (

- ruimtelijk-economische ontwikkelingen op experimentele basis (mix agrarisch/recreatie/natuur op bepaalde locaties).

Promotor

- Aandacht voor kansen en bedreigingen op het platteland richting rijk en provincie.
- Agrarische sector met nadruk op High Tech. Bijvoorbeeld Smart Farming. Mechanisatie ontwikkeling. Landbouw is niet suf, maar high tech. Cross overs maken met andere sectoren, robotica, medische sector.

Handhaving

- Toezicht op beheer in relatie tot natuurwaarden. (Singels rondom een erf etc.)

2.3 Inbreng van stakeholders, THEMA 3: Behoud van kwaliteiten Flevoland

Onderzoek en/of mening vormen

Strategische vraagstukken

- Is een duurzaam bodem- en watersysteem een randvoorwaarde voor een vitaal platteland.
- Behoud van landbouw als de belangrijkste economische motor voor Flevoland.

Tactische vraagstukken

- Inpassing duurzame energie (wind, zon, biovergisting) in het landschap.
- Het behouden van het landschap en het landschap toekomstbestendig maken.
- Hoe wil je anticiperen op een veranderend klimaat.
- Hoe kunnen we ervoor zorgen dat er, ondanks de schaalvergroting, ook voldoende ruimte voor kleine agrarische bedrijven blijft om toekomstbestendig en levensvatbaar te blijven.
- Zicht op de consequenties van ontwikkelingen betreffende enerzijds de krimp in aantal agrariërs (opvolgingsproblematiek) en anderzijds de schaalvergroting.

Operationele vraagstukken

- Verkrijgen van een betere natuurkwaliteit in het agrarisch gebied.
- Vormen de hoge grondprijzen op termijn een bedreiging voor de bulklandbouw (aardappels, uien, suikerbieten, graan), m.a.w. is dat nog wel mogelijk in Nederland. (in bijzonder Flevoland)
- Behoud van bodemkwaliteit/bodemstructuur.
- Heeft het ook betrekking op de ondergrondse activiteiten.
- Vaststellen waar niet-grondgebonden grootschalige ontwikkelingen plaats horen te vinden. (In landelijk gebied of geclusterd op bedrijventerreinen)
- Onderzoeken of een andere manier van stimuleren werkt om de kwaliteiten van Flevoland te behouden zonder dat er sprake van subsidie is. Denk aan revolverend fonds welke bekostigd wordt uit afvalheffing. Alle boeren dragen bij. De 'goeden' ontvangen meer uit het fonds dan de 'kwaden'. Provincie zorgt voor eerlijke herverdeling o.b.v. criteria.

Trends en economische ontwikkelingen

- Bevolking groeit niet meer substantieel.
- Klimaatverandering.

Couleur locale

Karakteristieken provincie

- Economische ontwikkelingen en kracht/sterke punten van een bepaald gebied in Flevoland.
- NOP is anders dan Almere.

Conditionering

- Zoetwatervoorziening en de beschikbaarheid er van.
- In de toekomst zal niet elke vorm van landbouw op elke plaats in Flevoland meer mogelijk zijn. Een reden is bijvoorbeeld bodemdaling.
- Warmte en koudeopslag en bescherming van grondwater.
- Archeologie en landschap.

Werkzaamheden provincie*Verantwoordelijk voor*

- Grondwaterbescherming, nu en later.
- Het landschappelijke concept van Flevoland, zoals bedacht door de Rijksdienst voor de IJsselmeerpolders is doordacht en in hoofdstructuur het behouden waard.

Regie voeren/coördineren

- Normstellingen t.a.v. functies in bodemdalingsgebied.
- Aandacht voor behoud bodemkwaliteit/bodemstructuur
- Behoud en sturing op kwaliteit van de leefomgeving en natuur.
- Zorgen voor meer integrale benadering van platteland t.a.v. natuur, landschap, wonen, werken, recreatie.
- Continuïteit van agrarisch natuurbeheer t.a.v. weide- en akkervogels en de onderlinge samenhang provinciebreed.

Participerend

- Schaliegasdiscussie.
- Met gemeenten en maatschappelijke organisaties kaders stellen t.a.v. inpassing duurzame energie.
- Stimuleren zaken die waterkwaliteit bevorderen.

Promotor

- Stimuleringsbeleid verbetering waterkwaliteit.

2.4 Inbreng van stakeholders, THEMA 4: Visie op landbouwstructuur

Onderzoek en/of mening vormen

Strategische vraagstukken

- Mate van landbouwgrond teruggeven aan natuur. Vaststellen wat belangrijker is.

Tactische vraagstukken

- Werkwijze omtrent nieuwe ontwikkelingen. (bv mogen ondernemers zelf weten waar ze willen ondernemen).
- Kavelruil: Vaststellen wenselijkheid en uitvoerbaarheid instrument en de rol van de domeinen hierin.

Operationele vraagstukken

- Bodemdalingen: Is het tegen te houden, hoe lang kun je technisch doorgaan en wat is maatschappelijk verantwoord.
- Rol van het Rijksvastgoed- en ontwikkelingsbedrijf. (RVOB)

Trends en economische ontwikkelingen

- Schaalvergroting is een noodzakelijke ontwikkeling om vitale bedrijven te houden.
- Bodemdaling is een gegeven.
- Rekening houden met veranderend klimaat. Effect op bodemkwaliteit is groot.

Couleur locale

Karakteristieken provincie

- Karakteristieken van de NOP
 - o De 10 kleine woonkernen van Noordoostpolder hebben het zwaar om het goed leefbaar te houden (krimp, voorzieningenniveau etc.). De wil en zelfredzaamheid is groot in die dorpen, en daarom is actief meewerkbeleid vanuit de gemeente zeer gewenst. Wellicht kan provincie daar een ondersteunende rol in vervullen. (subsidie o.i.d.)
 - o Noordoostpolder is Emmeloord met 10 dorpen, dat vraagt om een andere aanpak dan Oostelijk en Zuidelijk Flevoland.
 - o De structuur van de Noordoostpolder (even los van de landbouw) heeft een andere aanpak nodig dan zuidelijk en oostelijk Flevoland, op het gebied van wonen, sociale samenhang en leefbaarheid.

Conditionering

- Bodemgezondheid en bodemstructuur worden steeds belangrijker.

Rapporten en feiten

- De dorpsplannen in Noordoostpolder.
- Schokland als werelderfgoed in het kader van bodemdaling en vernatting.
- Wanneer een ondernemer grote investeringen gaat doen, onderzoeken ze wel de kansen en risico's en mogelijkheden wat van duurzaam en verantwoord belang is.

Werkzaamheden provincie*Verantwoordelijk voor*

- Het op orde houden van het watersysteem. Geen spelers integraal aanspreekbaar op thema water- en bodemkwaliteit. Provincie staat boven partijen en treedt op als 'scheidsrechter' in geval van conflicterende belangen. Individuele partijen hebben hun formele rol. Provincie kan dus beter boven de partijen bemiddelen, sturen en regisseren.
- Waterhuishouding en bodemkwaliteit. (effect erop door o.a. trillingen bij winning schaliegas). Provincie moet vooral beschermer zijn richting nationale overheid, want die bepaalt.
- Verkeersveiligheid op het platteland.

Regie voeren/coördineren

- Proces van kavelruil.
- Behoud van leefbaarheid in dorpen. Ervoor zorgen dat onderwijs, zorg en winkels kunnen blijven bestaan.

Promotor

- Betrokkenen bewust maken van effecten op langere termijn en gemeenschappelijk belang.

2.5 Inbreng van stakeholders, THEMA 5: Vrijkomende erven

Onderzoek en/of mening vormen

Strategische vraagstukken

- Is het mogelijk om agrarische en niet-agrarische activiteiten plus wonen onder dezelfde milieuwetgeving te plaatsen (zie country code Engeland) waardoor ontwikkeling van niet-agrarische activiteiten en agrarische nevenactiviteiten gelijkgesteld worden.

Tactische vraagstukken

- Is er door de provincie een (eindige) positieve lijst van toegestane activiteiten te maken.
- Hoe omgaan met ontwikkelingen van op zichzelf kleinschalige positieve functies die uitgroeien tot grootschalige voorzieningen. Waar ligt de grens. Bij hoeveel m² is het nog kleinschalig. Wanneer moet het verplaatsen naar een bedrijventerrein.
- Komen er financiële prikkels ter bevordering van de investeringen in vrijkomende erven. (bijvoorbeeld 2de woning op een erf of asbestsanering aantrekkelijker maken (2024))
- Hoe regelen dat agrarische bedrijven niet belemmerd worden door belangen van niet-agrarische bedrijven of bewoners van vrijkomende erven.
- Welke flexibiliteit moet er zijn om de markt te dienen.
- Invulling erven zonder aantasting landschap, behoud van leefbaarheid het voorkomen van verrommeling.
- Tot in welke mate mogen erven geclusterd worden tot 1 bedrijfsactiviteit.

Operationele vraagstukken

- Hoe kun je de kansen benutten die nieuwe activiteiten op de erven bieden.
- Hoe zorg je voor een geleidelijke invoering van het wonen op erven. (verhouding met woningbouw dorpen)
- Hoe ga je om met verkeersveiligheid in relatie tot maatschappelijke functies in het landelijke gebied.
- Is de infrastructuur berekend op de toekomstige invulling van het vrijkomende erf.
- Wat wil je toestaan op een (vrijkomend) erf?
 - Mogen er kleine leefgemeenschappen ontstaan op een erf, hoeveel woningen op 1 erf toestaan.
 - Vrijkomende erven inzetten voor bewoning starters op de woningmarkt.
 - Hoeveel erven rondom een dorp mogen woningen krijgen.
 - Kans is dat wonen op erven vooral bereikbaar is voor "ouderen met geld". Kun je het mogelijk maken dat naast die oudere ook bijvoorbeeld een starter de mogelijkheid krijgt om op datzelfde erf te wonen. Zo ontstaan kleine gemeenschappen die duurzamer zijn dan alleen die ene woning van die oudere. (past in de ontwikkeling van de participatiemaatschappij)
 - Vrijkomende erven inzetten voor ecologische verbindingzones.
 - Multifunctioneel gebruik van voormalige agrarische bedrijfswoningen mogelijk maken.
 - Kan behoud van oorspronkelijke woonhuis bijvoorbeeld als bed-en-breakfast of zorgfunctie worden ingevuld als er een nieuw woonhuis naast wordt gebouwd.
 - Mogen de activiteiten alleen agrarisch zijn of ook licht industriële of bijvoorbeeld ook horeca.
- Bepalen toekomstwaarde van de dorpen bij grootschalige invulling van wonen op erven.

Trends en economische ontwikkelingen

- Het aantal vrijkomende erven zal toenemen en steeds meer bedrijfsgebouwen van vrijkomende erven krijgen geen bestemming, blijven leeg staan en dit kan leiden tot verrommeling. (Problematiek vrijkomende erven in Noordoostpolder het grootst.)
- Vergrijzing van de Nederlandse bevolking. De vraag naar zorgvoorzieningen neemt toe waarbij de zorg wordt gecombineerd met agrarische activiteiten.
- Schaalvergroting is volop gaande.
- Toename verkeer/ ander verkeer bij ontwikkelingen.

Couleur locale*Flora en Fauna*

- Milieuaspecten zowel naar binnen en buiten. Ontwikkeling mag geen overlast veroorzaken naar buiten maar mag ook geen beperking opleveren voor de (agrarische) omgeving.

Karakteristieken provincie

- 90% van primaire product wordt nu buiten Flevoland verwerkt.
- Prioriteit van het buitengebied blijft bij de agrariërs. Tot nu toe wordt bij het toevoegen van nieuwe activiteiten rekening gehouden met de agrarische ondernemer.
- (Gebrekkig) openbaar vervoer.

Conditionering

- Bodemkwaliteit is van groot belang. Voedselproductie is grootste goed Flevoland.
- Bodemgezondheid en bodemstructuur worden steeds belangrijker.

Rapporten en feiten

- Het wiel inzake rood voor rood niet opnieuw uitvinden. Provincies als Noord Brabant, Zuid Holland, Gelderland en Overijssel hebben goede regelingen. Geen extra woningen in het buitengebied maar deze woningen bouwen aan de rand van bestaande kernen.
- Er is nu geen riolering in buitengebied. Rekening mee houden om dat in te passen met betrekking tot bedrijfsactiviteit.
- NOP heeft al structuurvisie. Provincie moet hier rekening mee houden. Bijvoorbeeld nu mag volgens provincie maar 1 woning per erf. NOP geeft aan meer woningen per erf.
- Bestemmingsplannen van gemeenten.
- Gemeenten zijn restrictief met toegestane gebruiksmogelijkheden.
- Verschillende milieuwetgeving voor agrarische activiteiten en niet-agrarische activiteiten.
- Nieuwe bewoners van de erven hebben geen know how over de agrarische sector.

Werkzaamheden provincie*Verantwoordelijk voor*

- Zorg voor diversiteit naar gebied.

Regie voeren/coördineren

- Ervoor zorgen dat er geen grote verschillen qua (on)mogelijkheden binnen gemeentes ontstaan.
- Bepalen welke activiteiten in principe toegestaan zijn en een blauwdruk neerleggen voor de mogelijke bestemmingen, maar met in het achterhoofd het feit dat nu niet is te voorzien welke creatieve /innovatieve ideeën over een aantal jaar de vitaliteit kunnen vergroten.
- Zorgen voor een specifieke rood voor rood regeling waarbij de ruimte voor ondernemen in de landbouw is gewaarborgd.

Participerend

- Ruimtelijke ordening moet ruimte bieden voor nieuwe ontwikkelingen zodat nieuwe gebruikers belang zien in een goede presentatie en onderhoud van het erf.
- Meedenken in discussie over de mogelijke bedrijfsmatige activiteiten op vrijkomende erven.
- Op goede manier inspelen op structuurvisie NOP.
- Leefbaarheid van de centra van de dorpen ondersteunen. Als je het hebt over leefbaarheid van het platteland dan heb je het ook over de leefbaarheid van de dorpen.

Promotor

- Stimuleer nieuwe initiatieven op de erven, i.v.m. leefbaarheid van het buitengebied ook detailhandel door bv. derden mogelijk maken en ruimte geven aan experimentele invullingen.
- Stimuleren slopen asbest gebouwen bij vrijkomende agrarische bedrijven.

2.6 Inbreng van stakeholders, THEMA 6: Ruimtelijke inpassing en ontwikkelingen van duurzame energie

Onderzoek en/of mening vormen

Strategische vraagstukken

- Wat is duurzaam. (bv schaliegas of juist co-vergisten)
- Waar kiezen we voor en waar moet het dan komen? (recreatie, agrarisch, energie)
- Welke vormen van duurzame energie worden toegestaan. (bv ook schaliegas?)
- Moeten we alle vormen van energierijke gewassen toestaan. Bijvoorbeeld gewassen t.b.v. co-vergisting vragen veel ruimte en dat. (gaat ten koste van voedselproductie)
- Moet iedereen uit het gebied profiteren van de voordelen van duurzame energie, bijvoorbeeld windmolens. (denk aan Urk) Dus zowel de lasten als de lusten.

Tactische vraagstukken

- Hoe hou je rekening met de karakteristieken (uitstraling en beleving) van het gebied bij implementatie van duurzame energie.
- Moeten er regels komen omtrent ruimtelijke inpassing bij winning van duurzame energie. Dus de manier waarop bijvoorbeeld windmolens geplaatst worden. (in rechte lijnen of organisch)
- Waar wordt winning duurzame energie toegestaan. (alleen op erven, of ook op landbouwgronden)
- Worden zonnepanelen in het landschap mogelijk.

Operationele vraagstukken

- Mogelijkheid om kleinschalige windmolens en zonne-energie te stimuleren.
- Is getijdenenergie ook een mogelijke oplossing, naast wind- en zonne-energie. Plan Lievense/Hoogte verschillen creëren in het Markermeer.
- Hoe kun je agrarische ondernemers de waarde van hun "dakoppervlak" laten verhogen. Hoe breng je vraag en aanbod samen?
- Onderzoek naar de opslag van energie is de sleutel tot het succes van duurzame energie.
- Vindt promotie van duurzame energie op een eerlijke en transparante manier plaats.

Trends en economische ontwikkelingen

- Effecten schaliegas op prijsvorming kolen.
- Voedselvoorziening is een belangrijk probleem in de toekomst. Voorkom dat landbouwproductiegebied verloren gaat. (aardappelen i.p.v. zonne-energie)

Werkzaamheden provincie

Regie voeren/coördineren

- Ruimte bieden voor innovatie op het gebied van winning duurzame energie en het hebben van stimuleringsregelingen hieromtrent.

Promotor

- Stimulerende maatregelen voor ontwikkeling duurzame energie op erven.
- Stimuleer duurzame initiatieven, bijvoorbeeld door het instellen van een duurzaamheidsfonds of duurzaamheidslening.

2.7 Inbreng van stakeholders, THEMA 7: Toekomst van toerisme en recreatie

Onderzoek en/of mening vormen

Strategische vraagstukken

- Wat wil Flevoland op het gebied van toerisme & recreatie (T&R) betekenen.
- Welke prioriteit stelt de provincie aan T&R en wat is de ambitie van de provincie.
- In hoeverre moeten recreatie initiatieven rekening houden met bestaande agrarische activiteiten in de omgeving.
- Kansen en mogelijkheden op het gebied van recreatie en toerisme.

Tactische vraagstukken

- Hoe wordt omgegaan met grootschaligheid versus kleinschaligheid.
- Wel/geen gebruik van de cultuurhistorische rijkdom binnen de provincie.
- Moet er een grootschalige activiteit aangetrokken worden (dierentuin, activiteitenpark) of bestaande activiteiten uit laten breiden.
- Welke mogelijkheden heeft Flevoland om recreatie te spreiden over het areaal ten gunste van de economische ontwikkelingen.
- Zijn/worden kleinschalige recreatieactiviteiten zoals B&B of minicamping toegestaan in een als niet recreatief aangemerkt buitengebied.

Operationele vraagstukken

- Inzicht in benodigde aanpassingen van infrastructuur. (bv wegen, snel Internet, etc.)
- Op welke wijze kan de provincie een bijdrage leveren aan het wegnemen van de beperkingen in de bestaande infrastructuur zoals bijvoorbeeld in de oostkant Dronten?
- Inzicht in verhouding van deze ontwikkeling ten opzichte van het agrarisch gebied.
- Zijn agrarische ondernemers voldoende in staat om voor gastheer te spelen?
- Waar zit de groeipotentie binnen de provincie. Unique Selling Points.

Trends en economische ontwikkelingen

- We vestigen meer en meer jonge ondernemers zich in Flevoland.
- T&R is een belangrijke groeisector in Flevoland, zelfs tijdens krimpperiodes.
- 80% van agrariërs zal stoppen. Toerisme is groeisector. (Multifunctionele landbouw kan oplossing zijn)
- Er komen nu al steeds meer kleinschalige initiatieven op agrarische bedrijven.
- Groeiende belangstelling van dagjesmensen aan de oostrand (Veluwemeer) van buiten de provincie en recreatiegebieden rond groeiende steden. (m.n. Almere)

Couleur locale*Karakteristieken*

- Flevoland is in hoofdzaak een agrarisch gebied.
- De voordelen van de omliggende gebieden zoals de wieden en de weerribben.
- De grofmazigheid van de routestructuur en lange afstanden.
- Bijzondere landschappelijke kwaliteiten. Dat bv gemeente Noordoostpolder geschikt is voor (grootschalige) recreatie.
- NOP is anders dan Almere. Het ene gebied leent zich beter voor recreatieve ontwikkelingen dan het andere. Er zal een soort zonerings moeten komen.

Conditionering

- Bodemgezondheid en bodemstructuur worden steeds belangrijker.

Rapporten en feiten

- Strategische Visie Oostkant Dronten. (SVOD)
- Flevoland heeft een centrale ligging en infrastructuur.
- Huidige bestemmingsplannen gemeentes o.a. met betrekking tot ruimtelijke ordening vaak ambitie ondernemer weerhouden van plannen.
- Agrarische activiteiten en recreatie geven soms overlast naar elkaar. (bv Geur- en geluidsoverlast)

Werkzaamheden provincie*Verantwoordelijk voor*

- Duidelijkheid waar de provincie wil staan over 30 jaar als het gaat om dit onderwerp.
- Bereikbaarheid van platteland en infrastructuur aanpassingen.
- Ontsluiting met Internet en telefonie.
- Visie op de natuurgebieden in Flevoland.

Regie voeren/coördineren

- De verbinding met andere provincies. (Toeristisch recreatieve structuren houden zich niet aan provinciegrenzen.)
- Mogelijke locaties van grootschalige recreatie- en toerisme voorzieningen beheren. Bijvoorbeeld de passendheid van toeristische en recreatieve activiteiten binnen het gebied of druk van recreatie en toerisme die het gebied aan kan.
- Bevorderen van samenwerking tussen gemeenten en, het per gebied, aanbrengen van focus.
- Zorgen voor een goede afstemming en logische structuur van recreatie en toerisme.
- Behoud van integrale aanpak. T&R heeft namelijk raakvlakken met vele beleidsterreinen, zoals ruimtelijke ontwikkeling, Cultuur & Sport en Natuur & Water.

Participerend

- Ondersteuning aan gemeenten om voorzieningen te realiseren die een "boost" kunnen geven aan recreatie en toerisme.
- Helpen met het vinden van compensatie gebieden in het kader van Ecologische Hoofd Structuur (EHS) gebieden waar recreatieve activiteiten ontwikkeld zouden kunnen worden.

Promotor

- Het op de kaart blijven zetten van Flevoland als toeristische bestemming.
- Stimuleren van verblijfsrecreatie en toerisme in het belang van de economie.

Handhaving

- Kwaliteitsbewaking van de toeristische sector.

Foto impressie Vitaal Platteland
Sessie donderdag 19 juni 2014

Foto impressie Vitaal Platteland
Sessie dinsdag 1 juli 2014

